

**Sportovní den pro seniory bude poprvé
ve Smetanových sadech**
strana 4

Maltézská pomoc vyzývá: Staňte se dobrovolníkem!
strany 8–9

**Milada Písková: V Olomouci se ve druhé polovině
19. století sešly výjimečné osobnosti**
strany 10–11

Slunečnice a Český den proti rakovině 2017
strana 17

Soutěž o kurz jízdy na elektrokole pro seniory

V poslední době se množí dopravní nehody cyklistů, zejména seniorů. Jejich častou příčinou je nezvládnutí řízení elektrokola, protože jízda na něm a hlavně jeho ovládání se dost liší od ovládání klasického bicyklu. Olomoucké Centrum Semafor proto v rámci svých preventivních programů dopravní výchovy nově nabízí kurz jízdy na elektrokole určený pro seniory.

Kurz je individuální, trvá jednu hodinu a lze ho absolvovat každý pracovní den po předchozí dohodě v Centru Semafor neboli na dopravním hřišti v areálu spartakiádního stadionu, Legionářská 15, Olomouc.

Kurz má dvě části – zájemce nejprve obdrží informace o stavu dnešní dopravy z pohledu cyklisty. Následuje praktická výuka jízdy na elektrokole (seznámení s ovládáním, jízda po dopravním hřišti, vyjíždka po okolí). Dojde i na řešení konkrétních dopravních situací v olomouckých ulicích, a to formou instruktáže s dotazy.

Kurz vedou instruktoři dopravní výchovy Centra Semafor. Celý kurz v délce asi 1 hod. stojí 100 Kč. Platí se na místě, v hotovosti. Přihlášky do kurzu přijímá manažer centra – Mgr. Josef Línek, tel. 602 582 877, josef.linek@olomouc.eu. Kurz lze absolvovat i zdarma – pokud správně odpovíte na soutěžní otázku a budete vylosováni.

Soutěžní otázka zní:

Která z těchto vodorovných dopravních značek je určena chodcům a značí místo pro přecházení?

{obrázek A}
A)

{obrázek B}
B)

Odpovědi zasílejte do 31. července 2017 na e-mail michal.folta@olomouc.eu, případně na adresu Magistrát města Olomouce, oddělení mediální komunikace, Michal Folta, Horní náměstí 583, 779 11 Olomouc.

Nezapomeňte uvést své jméno a kontakt – telefon nebo e-mailovou adresu!!!

Ze správných odpovědí bude vylosován výherce, který získá zdarma kurz jízdy na elektrokole v Centru Semafor pro dvě osoby.

5 Strážníci radí: Nepodporujte podomní prodejce 5

Mezinárodní den seniorů v Olomouci 5

Do nových autobusů už jen pohodlně 6

Senzační senioři aneb stáří na aktivitě ubrat nemusí 7

Maltéžská pomoc vyzývá: Staňte se naším dobrovolníkem 8–9

Přijďte si k nám zahrát šachy! ... 11

Milada Písková: V Olomouci se ve druhé polovině 19. století sešly výjimečné osobnosti 12–13

Tipy pro volný čas v Muzeu umění a Knihovně města Olomouce ... 14

Jak se žilo na Horním lánu před třemi a půl tisíci let? Překvapivě dobře 15–17

Slunečnice se zapojila do Českého dne proti rakovině 2017 17

Křížovka 18

Čtenářská soutěž: příběhy vaší rodiny 18

Pozvánka: dvě kouzelné krajiny v jednom dnu 19

Fotogalerie z Veselice seniorů .. 20

Vážení čtenáři, právě se narodil druhý letošní Olomoucký senior. Často se ptám, proč v té záplavě nabídek časopisů, informačních webů a aktivit má náš časopis tolik příznivců. Jsem přesvědčen, že je to tím, že je náš! Dočteme se v něm o akcích, které jsme sami navštívili, dovíme se něco o těch, s kterými se třeba často a rádi setkáváme, a hlavně je o naši milovanou Olomouci, město, kde je radost žít, pracovat a bavit se.

Dát našemu městu nový rozměr a vizi, to je to, o co nám opravdu jde. Protože si věříme, přihlásili jsme se do nové soutěže „Obec příznivá seniorům“, vyhlášené ministryní práce a sociálních věcí. Je to obdoba soutěže „Obec příznivá rodině“, kterou jsme již před dvěma lety vyhráli.

Na nic si nehrájeme, píšeme o aktivitách a lidech, kteří netouží po slávě a popularitě. Píšeme o životě, který se týká čtvrtiny obyvatel města. Píšeme o aktivitách, které jsou často spojeny i s bolestí, nemocí a utrpením mnohých z nás, ale jsou pevnou součástí našich životů a není správné je přehlížet.

Vám všem, kteří nám v tom pomáháte, přeji hezké počtení a letní dny prosluněné sluníčkem a láskou Vašich blízkých.

Ladislav Šneva
náměstek primátora

Veselice na konci května sklídila velký úspěch

Tentokrát v pozdním máji se konala Veselice pro seniory v pavilonu A, výstaviště Flora Olomouc. V předprodeji bylo prodáno přes 500 lístků a dalších téměř 50 bylo prodáno na místě. Oproti předchozím ročníkům byl počet prodaných vstupenek o něco nižší, což bylo dáno pozdním termínem, ale na zaplněném tanečním parketě to nebylo znát. Je třeba podotknout, že nižší počet návštěvníků se promítl v prostoru kolem stolů, což mnozí komentovali s povděkem.

Veselici zahájil primátor města Olomouce pan Antonín Staněk, který si mj. vysloužil spontánní potlesk všech přítomných za informaci o rozšíření vozového parku MHD o bezbariérové vozy. V rámci zahájení se představila

i nová vedoucí odboru sociálních služeb Magistrátu města Olomouce Yvona Kubjátová.

K tanci a poslechu hrála skupina Marbo a rozhodně uměli taneční parket zaplnit. O občerstvení, které podtrhuje celkový dojem z akce, se postarala Restaurace A. Profesionální tanečníci a také mažoretky se postarali o kulturní vystoupení. Věřím, že jste se dobře bavili a v listopadu se opět shledáme. **(zd)**

Další fotografie najdete na straně 20

Sportovní den pro seniory bude poprvé ve Smetanových sadech

Všechny aktivní seniory zvou pořadatelé na sportovní den ve Smetanových sadech. Jedná se o tradiční akci pro kluby seniorů v Olomouci, která probíhala v areálu u obce Jívová u Olomouce. Letošní ročník akce se pod záštitou náměstka primátora Ladislava Šnevajse odehraje ve Smetanových sadech. Cílem akce je hlavně dobře se pobavit, ale zároveň motivovat a povzbuzovat k aktivnímu životnímu stylu, v němž má pravidelný a zdravý pohyb své místo. Sportovní klání je

určeno pro tříčlenná družstva, která se utkají v několika nenáročných disciplínách, jako je hod na koš či na cíl, střela na branku, driblování s míčem, logické rébusy, apod.

Akce nejen pro členy klubů pro seniory

Družstva nemusí tvořit pouze členové seniorských klubů, ale i všichni ti senioři, kteří utvoří tříčlenná družstva a chtějí se zúčastnit sportovního soutěžení a srovnat své dovednosti s druhými nebo se jen pobavit.

Celé sportovní klání uzavře slavnostní vyhlášení vítězů a předání cen prvním třem družstvům. Více informací včetně přihlášky naleznete na níže uvedených internetových stránkách, popř. na oddělení sociální pomoci a služeb, odboru sociálních služeb Magistrátu města Olomouce. Vítězné družstvo bude navíc zvěčněno na putovním poháru. Nebojte se přijít i jen podívat a poslechnout si pěknou muziku, protože i procházka po krásných olomouckých parcích má ozdravný efekt. Věříme, že počasí k nám bude příznivé.

14. 9. 2017 10:00

Smetanovy sady, Olomouc

Věková kategorie: senioři

Startovné: zdarma

www.proseniory.olomouc.eu

www.facebook.com/olomouckysenior/

Mezinárodní den seniorů v Olomouci

Jaký bude příští Mezinárodní den seniorů v Olomouci?

Jako každý rok i letos po skončení letních prázdnin můžete očekávat řadu aktivit (nejen) pro seniory. Toto období je zvoleno kolem Mezinárodního dne seniorů, který připadá na datum 1. října.

V rámci těchto tradičních akcí nechceme pouze poukazovat na problémy, s nimiž se musí senioři potýkat, ale naopak také nabízet aktivity, které mohou pomoci překážky překonávat.

Akce ke Dni seniorů začínají v roce 2017 už 14. září

Letošní program oslav Dne seni-

orů se člení do několika oblastí: pohybových, kulturních, vzdělá-

cích a poznávacích. Vše odstartuje ve čtvrtek 14. září v rámci sportovního dne ve Smetanových sadech, následovat bude koncert, divadelní představení, dny otevřených dveří v klubech pro seniory, komento-

vaná prohlídka zajímavého místa v Olomouci, pouť seniorů na Svatý Kopeček, odborné přednášky a cestovatelské besedy v klubech pro seniory, apod.

Májová veselice pro seniory pořádně neskončila a již brzy začnou přípravy na další, která se bude konat 21. listopadu 2017.

Pro více informací sledujte www.proseniory.olomouc.eu nebo

www.facebook.com/olomouckysenior

Podrobnější informace bude obsahovat také příští číslo časopisu Olomoucký seniory, které bude vycházet v druhé polovině měsíce září 2017.

Strážníci radí: Nepodporujte podomní prodejce

Čas od času se každý z nás může setkat s prodejcem různých služeb nebo zboží přímo u dveří svého bytu. A většinou to nebývá setkání očekávané, vítané a příjemné. Ani v tu samotnou chvíli, ani ve chvíli, kdy vyjdou najevo následky takového setkání.

Od roku 2013 platí na území města Olomouce nařízení, kterým

se vydává tržní řád. Jeho součástí je i zákaz podomního prodeje zboží a poskytování služeb. K výše popsaným setkáním u našich dveří by tak nemělo vůbec docházet, a pakliže k nim dojde, je namístě je hned oznámit nejlépe na linku 156. Strážníci Městské policie Olomouc tak budou moci proti po-

domnímu prodejci porušujícímu tržní řád účinně zasáhnout.

Podomní prodejci většinou podle

zkušeností strážníků obyvatelům našeho města nabízejí přechod na nového poskytovatele elektrické energie, ale může jít o jakékoli zboží či služby. Městská policie Olomouc proto především seniorům, ale i dalším zranitelným skupinám občanů Olomouce radí:

Nedůvěřujte neznámým lidem, ni-

koho cizího nepouštějte do svého bytu nebo domu,

nedejte na první dojem - podomní prodejci se vždy snaží vzbudit důvěru, jsou slušně oblečení, pozitivní, usměvaví, vyhýbejte se „výhodným“ nabídkám zboží nebo služeb, než podepíšete jakoukoliv smlouvu, poraďte se s rodinnými příslušníky,

pokud vás prodejce osloví a vy o zboží nemáte zájem, vyhněte se další diskuzi s prodejcem, pokud jste svědky nebo máte podezření, že ve vašem okolí dochází k podomnímu prodeji, volejte Městskou policii Olomouc na tísňovou linku 156.

Petr Čunderle, tiskový mluvčí MPO

Fit4Life aneb nové pohybové aktivity pro seniory

Připojte se k nám do speciálního kurzu nazvaného **Pohybové aktivity pro seniory**. Lekce budou probíhat každou středu mezi 15:30 a 17:00 na Fakultě tělesné kultury v Neředíně (budova A, místnost 330). Připravte se kromě jiného na venkovní třicetiminutovou chůzi v každé lekci. Můžete se také těšit na studenty z různých států světa, kteří se ke cvičení připojí.

Volná místa jsou pouze pro prvních 20 lidí, kteří se přihlásí. Začínáme 27. září.

Akce je sponzorována Fakultou tělesné kultury, oddělením pro zahraniční spolupráci a informační

technologie. Garantem kurzu je Donald Roberson z USA.

Hlásit se můžete na mailu donald.roberson@upol.cz a nebo, pokud nepoužíváte internet, můžete přijít přímo na první hodinu.

úterý 13:30–15:00 nebo

středa 14:00–15:30,

místnost 330 budova A,

Neředín FTK,

Donald N. Roberson, Jr., Ph.D.

Palacky University

Faculty of Physical Culture (FTK)

tř. Miru 117

Olomouc, Czech Republic 77111

Mobile in Czech:

+420 792 588 055

Škola zdraví potřetí

Léto je konečně tady a určitě se nám nechce moc pomýšlet na to, co budeme dělat na podzim. Ale přece jen si dovoluujeme nabídnout volná místa na již třetí běh Školy zdraví pro seniory.

Chcete se dozvědět o zajímavosti z oblasti péče o zdraví?

Chcete strávit svůj čas v příjemném prostředí s příjemnými lidmi? Pokud jste alespoň jednou odpověděli „ano“, pak pro Vás již potřetí připravil tým pedagogů Pöttingea – Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické E. Pöttinga a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky Olomouc – cyklus přednášek a praktických cvičení zaměřených na péči o zdraví, který začíná **12. září 2017**.

Kromě oblíbených témat, jako je

posilování paměti, cukrovka, infekční nemoci přenášené klíšťaty nebo první pomoc, Vás čeká v letošním ročníku i novinka, která bude jistě největším lákadlem.

Bude to přednáška o nejnovějších poznatcích v oblasti stravování seniorů, nepůjde však pouze o teorii, ale především o praktickou přípravu pokrmů, samozřejmě i s novými, zajímavými recepty. Projekt je podpořen statutárním městem Olomouc. Podrobnější informace a přihlášky jsou k dispozici na webových stránkách školy <http://www.epol.cz/projekty/ostatni-projekty>.

Na setkání se těší realizační tým projektu „Škola zdraví“.

SZŠ a VOŠz a JŠ s právem SJZ Olomouc, Pöttingova 2

Pöttingeum má s výukou zdravotnických věd mimořádně bohaté zkušenosti.

Do nových autobusů už jen pohodlně

Deset nových nízkopodlažních autobusů převzali v květnu zástupci Dopravního podniku města Olomouce. „Z provozu už teď může olomoucký dopravní podnik vyřadit i poslední staré autobusy, které ještě nejsou plně nízkopodlažní,“ uvedl primátor Antonín Staněk.

Dodal, že nízkopodlažní jsou dokonce i všechny záložní autobusy, připravené pro různé mimořádné situace.

Na Horním náměstí proběhl 25. května slavnostní ceremoniál, při kterém novým autobusům požehnal arcibiskup olomoucký Jan Graubner. „Přeji nejen provoz bez poruch a bez nehod, ale také to, aby městská doprava v Olomouci byla místem setkávání a komunikace,“ uvedl před pozhánáním metropolita moravský Jan Graubner.

Moderní autobusy jsou příjemnější pro cestující se zhoršenou pohyblivostí, protože jsou kompletně nízkopodlažní, navíc také jejich emise plní přísné ekologické normy. (red)

Senzační senioři aneb stáří na aktivitě ubrat nemusí

Projekt SenSen (neboli Senzační senioři) vznikl v Nadaci Charty 77 v roce 2012. Je určen aktivním lidem, kteří už překročili střední věk, a přitom chtějí žít aktivní a plnohodnotný život. V současné době je v SenSenu přihlášeno přes 100 klubů a do projektu jsou zapojeny tisíce seniorů z celé republiky. Senzační senioři je doširoka rozkročený

projekt. V jeho rámci probíhá řada zajímavých workshopů pro seniory z celé republiky. Jaké to jsou, napovědí názvy dvou z nich: Zdravý životní styl a Nebojme se sociálních sítí. Jednou z oblíbených akcí je i Setkání ambasadorů neboli zástupců seniorských organizací a klubů, z nichž zatím posled-

ní proběhlo v květnu v Sovových mlýnech v Praze. V rámci projektu bude také letos již pátým rokem

vyhlášena cena Senior roku. Součástí projektu je i SenSen Národní kronika shromažďující vyprávění pamětníků.

Přihlásit se k aktivitám projektu SenSen mohou i senioři z Olomouce. Jednoduše tak, že napíší e-mail na adresu: marie.knotkova@bariery.cz a po-

žádají o přihlášení. Pak budou dostávat informace o tom, co se v SenSenu děje, a pozvání na naše akce. V současné době právě běží nominační období na Cenu Senior roku, a tak mohou posílat návrhy na ocenění konkrétních osob a osobností. Zatím je v SenSenu z Olomouce přihlášen klub Centrum pohybu paní Lenky

Fasnerové.

Seniorským klubům může projekt pomoci prezentovat jejich činnost a šířit povědomí o ní mezi zaregistrovanými seniory nebo i na veřejnosti prostřednictvím webových stránek. Pracovníci projektu totiž rádi zveřejňují, jak aktivně senioři dnes žijí. (mm)

Bohemie Olomoucká domácí péče – nová pečovatelská služba v Olomouci

Společnost Bohemie Olomoucká domácí péče, s. r. o. (dále jen Bohemie) byla založena v roce 2015 a své služby poskytuje v Olomouci a okolí do 30 kilometrů od Olomouce.

Bohemie poskytuje od roku 2015 domácí zdravotní a ošetrovatelskou péči v domácím prostředí klienta. Tato péče je poskytována na základě doporučení ošetřujícího lékaře a v současné době si ji klient hradí z vlastních prostředků. Zdravotní sestra provádí úkony předepsané lékařem – např. odběry, aplikace injekcí, převazy ran atd.

V roce 2016 Bohemie rozšířila svoji činnost o poskytování registrované sociální služby – pečova-

telské služby. Cílem pečovatelské služby je umožnit klientům setrvat co nejdéle v jejich domá-

cím přirozeném prostředí a podpořit je v udržení samostatnosti a soběstačnosti. V rámci pečovatelské služby si můžete domluvit pomoc např. při osobní hygieně, nákupu, úklidu, doprovodu k lékaři atd. Tuto službu si klient hradí sám, a to nejčastěji z přiznaného příspěvku na péči.

Bohemie je schopna zajistit také

dopravu osobám, které nejsou schopny se přepravit samostatně, např. osoby se zdravotním postižením, senioři, maminky s dětmi. Pracovníci Bohemie jsou v připravených osobních vozech schopni přepravit také osoby trvale upoutané na lůžko nebo vozíčkáře (včetně těch, kteří se pohybují na elektrickém vozíku). (red)

Kontakty:

Bohemie ODP s.r.o.

třída Míru 182/65

779 00 Olomouc

Tel.: 739 803 863

Tel. na objednání převozu:

733 170 857

email: odpbohemie@gmail.com

web: odpbohemie.cz

Maltézská pomoc vyzývá: Staňte se

Pokud je vám 50 a více let a zvažujete dobrovolnictví, jsou následující řádky přesně tím, co hledáte. V olomouckém centru Maltézské pomoci totiž rozbíháme nový dobrovolnický program 3G – napříč generacemi a hledáme do něj nové dobrovolníky. Pokud je vám minimálně 50 roků, poďte do toho s námi, staňte se dobrovolníkem a buďte tetou, strýcem, babičkou nebo dědečkem dítěti, které možnost mezigeneračního soužití nemá.

Jak to funguje?

Program je postaven na principu přátelského vztahu dobrovolníka, dítěte a jeho rodiny. Dobrovolník se s dítětem setkává zpravidla jednou týdně na 2 hodiny, a to nejméně po dobu 6 měsíců. Společně se věnují tomu, co dítě baví a co je i dobrovolníkovi příjemné – např. hrají hry doma i venku, chodí na hřiště, do kina, dělají prostě to, co jim vyhovuje a na čem se domluví.

diče anebo s nimi nemohou být v pravidelném kontaktu. Přitom jde o naprosto přirozenou vazbu, která pomáhá všem zúčastněným a na dítě má v jeho vývoji pozitivní vliv.

Pojďte být dítěti kamarádem a průvodcem, nikoli formální autoritou a osvěžte své dny tím, že si budete hrát.

Dobrovolnictví u seniorů a osob se zdravotním postižením

Trávit čas s dítětem nemusí být služba příjemná každému, někteří by raději věnovali svůj čas a energii staršímu člověku nebo člověku se zdravotním postižením. Nabízíme vám tady další možnosti – navštěvovat klienta v domácnosti nebo v domově seniorů. Tato dobrovolnická služba není omezena věkem, zapojit se může každý. Dobrovolník zastává roli společníka, jehož úkolem je laskavé trávení času (zpravidla 2 hodiny týdně) se starším či nemocným člově-

Klient tak získává pocit, že je tady někdo jen pro něj.

Dobrovolníci se tímto způsobem zapojují i do pomoci pečujícím, kteří si tak mohou odpočinout a dočasně si odlehčit od velké

zátěže při opatrování dlouhodobě nemocné osoby nebo osoby se zdravotním postižením.

Jeden z našich mladších klientů se zdravotním hendikepem říká o dobrovolnické službě toto:

„Být s dobrovolnicí Ivou mě baví a vždy se těším. Někdy dopředu nevím, co mě čeká, což je nejhezčí překvapení. V čase stráveném s dobrovolnicí nalézám relax a oddech. Na chvíli nemusím řešit starosti všedních dní. S dobrovolnicí podnikáme akce, při kterých mohu svou mysl naplnit něčím příjemnějším. Ať už jdeme do kina, muzea, divadla nebo jen společně diskutujeme v kavárně o nové knize nebo o tom, co jsme prožili minulý týden. Díky dobrovolnictví jsem tak získal nejen kamarádku, ale důvěrného společníka.“

Ve spolupráci s Domovem seniorů Pohoda Chvátkovice se snažíme přivést dobrovolníky i tam. Jako ve většině zařízení poskytujících

Program je určený dětem předškolního nebo mladšího školního věku, které nemají vlastní prarod-

kem, a to obyčejným lidským povídáním nebo čtením, vzpomínáním, procházkami a doprovody.

naším dobrovolníkem!

sociální služby ani zde není v silách personálu pokrýt všechny potřeby starého člověka. Nedostatek času nedovolí věnovat příliš mnoho pozornosti klientovi, který by si přál mít alespoň na chvíli někoho jen pro sebe. Přitom nalezení času pro naslouchání může zásadním způsobem zmírnit pocit osamělosti a zlepšit zdravotní stav.

Jak začít?

Není třeba obávat se neznámého. Pokud máte chuť věnovat svůj čas, zkušenosti a energii někomu druhému, kontaktujte koordinátorku programu. Nejdřív vás bude čekat nezávazné setkání, vzájemně si řeknete svoje představy a očekávání. Až pak se můžete pustit do společné práce.

Co potřebujeme?

Dobrovolníkem se může stát student, pracující i senior, ten, kdo je ochotný nabídnout opravdovost a spolehlivost. Pro přijetí do programu je nutný čistý výpis z rejstříku trestů a motivační pohovor s koordinátorkou programu.

Co nabízíme?

Naším dobrovolníkům nabízíme vzdělávací kurzy, supervize, neformální společná setkávání, po-

jištění proti škodě vůči třetí osobě a vlastnímu úrazu, proplácíme cestu ke klientovi, v neposlední řadě můžete očekávat příjemné zázemí. Od září roku 2003, kdy naše centrum zahájilo svou činnost, máme

s dobrovolnickými aktivitami bohaté zkušenosti, k dnešnímu dni je v Olomouckém kraji do služby zapojeno asi 250 aktivních dobrovolníků.

Programy, do kterých je možné vstoupit, se zaměřují na různé cí-

lové skupiny, informace o nich najdete na našich webových stránkách, a jsou to tyto:

- Pomoc osamoceneným seniorům a osobám se zdravotním postižením.

- Pomoc pečujícím při hlídání nemocných a zdravotně postižených.
- Dobrovolníci v nemocnicích a zdravotních zařízeních.
- Sociálně aktivizační programy pro děti, mládež a podporu rodiny.
- Dopisování s vězni.
- Pomoc osobám se zdravotním postižením na jednorázových akcích.

Kontakt

Více informací naleznete na stránkách www.maltezskapomoc.cz, také můžete své dotazy směřovat na vedoucí služby Mgr. Lucii Švábovou (tel.: 731 619 695, e-mail: seniori-ol@maltezskapomoc.cz) nebo nás navštívit v kanceláři Maltéžské pomoci na adrese Wurmovova 7, Olomouc.

Miloš Holubec

Maltéžská pomoc o. p. s.
centrum Olomouc

Statutární město Olomouc: služby pro seniory

Kluby pro seniory v Olomouci

Městská část | adresa | vedoucí klubu |
provoz v klubu

Centrum města | Javoříčská 2 |
Alena Ševčíková | **po, út, st 14–17 hod**

Centrum města, U Hradeb 2
Eva Myslínová | šach. kroužek
po 14–17 hod, út 14–17 hod

Droždín | Gagarinova 17 (v budově
MŠ a knihovny) | Věra Chromková
cvičení **po 16–17 hod, út 15–18 hod**

Hodolany | Jiráskova 9
Mgr. Hana Polednová
út + pá 14–17 hod

Holice | náves Svobody 38 (v suteré-
nu budovy MŠ) | Erna Zeizingerová
po 14–17 hod, čt 14–17 hod

Chomoutov | Horecká 2
(1. patro nové multifunk. budovy)
Jiřina Šimková
každé druhé út 14–17 hod

Lazce | Demlova 18
RNDr. Eva Sommerová | dílna a kartáři
út 14–17 hod, st 15–17 hod

Lošov | Svolinského 15
Věra Kovaříková | **st 14–17 hod**

Nedvězí | Jilemnického 29
Soňa Konkolová | **čt 14–17 hod**

Neředín | Karafiátová 6
Marie Havlínová | **po + čt 14–17 hod**

Nová Ulice | I. P. Pavlova 69
(budova Jalta) | Soňa Vlachová
po až st 14–17 hod
šach. kroužek | **čt od 14 hod**

Nová Ulice | Tererovo nám. 2
Mgr. Jiří Hudeček | **út 14–17 hod**

Nové Sady | Fischerova 6
(v suterénu domu s peč. službou) |
Vladimíra Slavíková | **st 14–17 hod**

Nový Svět | Přichystalova 70
(v suterénu domu)
Ing. Miroslav Ryšavý | **st 14–17 hod**

Jak se daří dámám z Onko klubu Slunečnice Olomouc?

Uplynuly čtyři měsíce dalšího roku činnosti našeho klubu. Ani dlouhá zima neovlivnila plánované aktivity klubu.

Žádná z nás, ač jsme prodělaly těžké onemocnění, nechce trávit čas jen doma. Naši příbuzní jsou pro nás samozřejmě nejdůležitější a nepostradatelní, rády si ale s kamarádkami ze Slunečnice zacvičíme, zaplaveme nebo vyjdeme na procházku či za kulturou.

Tradičně v největším počtu se scházíme každý měsíc na členských schůzích. Ostatní činnosti si vybíráme dle zájmu a časových možností. Součástí schůze jsou akce a organizační záležitosti, vždy je ale doplněna o přednášku, besedu a podobně. Na únorovou byla pozvána doktorka Dagmar Malotová z AGE Centra celostní medicíny v Olomouci, které nabízí dlouhodobě nemocným, chronickým pacientům, především v seniorském věku, komplexní přístup v péči o jejich zdraví, a to pod jednou střechou. V březnu nás Markéta Vrtalová seznámila s významem speciálního cvičení zaměřeného na pánevní dno pro nás ženy. Zaujala nás také dubnová beseda se zástupkyní ředitelky SÚKL Praha Irenou Storovou na téma Léky do koše nepatří.

I v uplynulých čtyřech měsících jsme se tradičně věnovaly především pohybovým a relaxačním aktivitám. V tělocvičně Fakulty tělesné kultury UP to byla čtvrtěnní cvičení s Hankou a Janou, v centru Vitality na Vídeňské ulici úter-

ní jóga s Karlou, v bazénu ZŠ dr. Nedvěda jednou za dva týdny a v akvaparku jednou za měsíc gymnastika ve vodě. Naše „reprezentační družstvo“ se zúčastnilo 13. bowlingového turnaje pro seniory v Best Sportcentru.

O p a k o v a n ě jsme relaxovaly v Lázních Slatnice. Po tom, co jsme si užily vybraných procedur, jsme si pochutnaly na výtečném obědě z lázeňské ku-

chyně. Na závěr pobytu jsme se sešly v klubovně u kávičky nebo čajičku s nezbytným lázeňským oplatkem. A až k večeru jsme se vracely domů.

Naše členky tvořily velkou část účastníků na akci, kterou v únoru u příležitosti Světového dne proti rakovině uspořádal Arcus – onko centrum z. s. V dubnu jsme se opět setkaly s členkami klubu Onko Duha Vsetín. Pozvaly nás na hvězdicový pochod k Tolerančnímu kostelu ve Velké Lhotě u Valašského Meziříčí. Uskutečnil se v rámci projektu Aliance žen s rakovinou prsu „Dokážeš to taky“. Ve Velké Lhotě jsme si poslechly vyprávění o historii kostela, prohlédly malé muzeum spisovatelky Jana Karafiáta, poseděly jsme a občerstvily se v místní restauraci. Jen nerady jsme se loučily se vsetínskými kamarádkami.

A co nás čeká v nejbližší době? No přece „Kytíčkový den“ a nejen ten. O tom ale až příště.

Věra Kratochvilová

Onko klub Slunečnice Olomouc

Ivera.kratochvilova@gmail.com

M: +420 723 753 089

Přijďte si k nám zahrát šachy!

Už v říjnu roku 1989 byla s podporou města Olomouce zahájena činnost klubu seniorů v prostorách střediska Jalta v ulici I. P. Pavlova. Jako první v něm začal působit šachový kroužek pod vedením člena šachového klubu Sigmia Olomouc ing. Skály. Od té doby funguje nepřetržitě a jeho členy byli významní olomoučtí šachisté, mezi nimi například pánové Kuchejda, Bláha, dr. Andrée nebo, paní Lancová. V dnešní době šachový Sigmia senior klub Olomouc hraje úspěšně už řadu let v oblastním přeboru Olomouckého kraje. Letos je na soupisce celkem 16 hráčů s věkovým průměrem 73,5 roku, což je v České republice raritou. Naši členové ještě podle potřeby

posilují mužstva Sigmia Olomouc A (krajský přebor) a Sigmia Olomouc C (okresní přebor). Samozřejmě podle možností se zúčastňují turnajů po celé republice.

Zveme na pravidelné šachové setkání, které se koná každý pracovní čtvrtek od 14 hodin v prostorách Klubu pro seniory I. P. Pavlova 69 (Jalta), každého, kdo souhlasí s názorem, že šachy mají kouzlo, které pomáhá zapomenout na různé neduhy a problémy v životě a také osvěží mysl.

Můžete přivést i vnučata, protože vzájemné zápasy přinesou oboustrannou spokojenost a možná pro někoho i hodnotného koníčka na celý život.

Za šachový klub Vladimír Pind'ura

Jaké byly Velikonoce v chráněném bydlení Zikova

Velikonoce patří k nejstarším tradičním svátkům. Tradují se ještě z doby předkřesťanské. Jejich základní význam spočíval v přivítání přicházejícího jara a vítězství života nad smrtí. V dnešní době se svátek slaví převážně barvením vajíček, pečením beránka a šleháním pomlázkou.

Také uživatelé chráněného bydlení v Zikově ulici každoročně vítají „svátky jara“ dodržováním velikonočních tradic v Klubu dobré pohody. Uživatelé provádí jarní výzdobu svých bytů, klubovny i chodeb chráněného bydlení na blížící se Velikonoce.

V Klubu dobré pohody společně barví vejce a pečou drobné domácí cukroví, grilují kuřata nebo smaží řízky s bramborovým salátem. Při pečení i posezení vzpomínají na to, jak prožívali svátky ve svých rodinách i ve svém dětství. Uživatelé klub rádi navštěvují pro dobrou atmosféru,

kteřá zde panuje. Společně si připomenou význam Velikonoc. Tyto svátky znamenají pro někoho oslavu jara a zrození nového života, pro někoho uctívání církevních svátků. Klub dobré pohody se schází pravidelně každé úterý odpoledne. Navštívit ho může každý uživatel chráněného bydlení. Cílem těchto setkání je snaha o vytvoření dojmu „setkání přátel ve fiktivní cukrárně“. Prostřednictvím aktivizace uživatel se snažíme o to, aby u nás lidé navázali na takový život, na jaký byli zvyklí dříve. Při kafičku se zákuskem debatují a proberou své radosti a starosti.

Uživatelé chráněného bydlení v letošním roce vyráběli okrasná velikonoční vejce. V některém z příštích čísel vám prozradíme postup, jak taková vejce připravit.

Sociální služby pro seniory Olomouc, příspěvková organizace

Ivana Došlíková,

vedoucí chráněného bydlení

Statutární město Olomouc: služby pro seniory

Kluby pro seniory v Olomouci

Městská část | adresa | vedoucí klubu
provoz v klubu

Povel | Peškova 1 | RNDr. Jiří Stranyánek | **út 14–17 hod**

Povel | Polská 57 | Mgr. Marta Telcová | **čt 14–17 hod**

Radíkov | Náprstkova 1 (v 1. patře) Františka Prášilová | **st 14–17 hod**

Slavonín | Kyselovská 74 (v 1. patře) Ludmila Dvořáčková | **út 14–17 hod**

Svatý Kopeček | nám. Sadové 26 (v 1. patře) | Stanislav Jeřábek
st 14–17 hod

Topolany | Nedbalova 8 (v 1. patře) Hana Řezaninová | **út 15–17 hod**

Web „Olomoucký senior“
<https://proseniory.olomouc.eu>

Facebook „Olomoucký senior“
<https://www.facebook.com/olomouckysenior>

Kontakty na Magistrát města Olomouce – agenda služeb pro seniory

Mgr. Zdislav Doleček
odbor sociálních služeb, vedoucí odd. sociální pomoci a služeb
Štursova 1, 2. poschodí, dv. č. 321,
tel. 585 562 105, mobil: 606 730 361,
zdislav.dolecek@olomouc.eu

PhDr. Eva Trčková
odbor sociálních služeb,
odd. sociální pomoci a služeb
Štursova 1, 2. poschodí, dv. č. 319,
tel. 585 562 112, mobil: 602 123 668,
eva.trckova@olomouc.eu

Milada Písková: V Olomouci se ve druhé polovině

Znají ji generace badatelů i studentů, stejně jako čtenáři knih. Mnoho lidí ji zná coby představitelku Vlastivědného muzejního spolku Olomouc, léta byla výraznou osobností Slezské univerzity v Opavě. Literární historička a slavistka docentka Milada Písková (nar. 1943) napsala nebo se podílela na více než třiceti publikacích a výrazně přispěla k uchování vědomostí o osobnostech, které před sto a více lety utvářely základy dnešní české společnosti. I když je již v důchodovém věku, pilně pracuje a připravuje nejen další knihy, ale například i přednášky a literární poznávací zájezdy.

Paní docentko, poprvé jsem se s vaším jménem setkal, když jsem hledal podklady k historii Slovanského gymnázia Olomouc. Vy nejste Olomoučanka, velkou část profesní dráhy jste ale věnovala Olomouci a jejím osobnostem. Jak jste se vlastně k tomu dostala?

Pocházím ze Zlína, ale od roku 1960 žiji v Olomouci. Tady jsem vystudovala a posléze jsem našla práci ve Vlastivědném ústavu. Byla jsem jednou z prvních absolventek tehdy nového studijního oboru muzejnictví. Byli jsme na začátku čtyři, dostávali jsme nabídky z velkých muzeí, třeba i z Národního muzea v Praze. Já jsem si vybrala Vlastivědné muzeum v Olomouci a určitě jsem toho nelitovala.

Téma Slovanského gymnázia Vás zaujalo?

Ano, bylo to jedno ze dvou nejstarších gymnázií s českou vyučovací řečí na celé Moravě. V čele gymnázia tehdy v počátcích stály osobnosti, které mě zajímaly. Jednou z nich byl Vincenc Prasek, lingvista a jeden ze zakladatelů spolkového muzea Vlastenecké-

Docentka Milada Písková je v budově Vědecké knihovny Olomouc jako doma.

ho spolku musejního v Olomouci. Aktivity těch velkých osobností se tehdy v Olomouci prolínaly a stejná výrazná jména lze najít za různými iniciativami.

Olomouc byla v 19. století ze dvou třetin německým městem, radnice byla takřka sto procentně německá. Přesto se dá říct, že český živel měl v té době v Olomouci silné a kvalitní osobnostní zastoupení?

Ano, to rozhodně říct můžeme, sešli se tady skutečně výjimeční lidé. Ať už zmíněný Vincenc Prasek, nebo Jindřich Wankel, Jan Havelka, Ignát Wurm či Wankelova dcera a žena Jana Havelky Vlasta Havelková. To byla opravdu výjimečná žena, která výrazně působila ve spolkovém i odborném životě v Olomouci a posléze i v Praze. Byli to čeští vlastenci, a přitom třeba Jindřich Wankel byl vychován v německém prostředí, přesto prosazoval v Olomouci české muzeum. Jeho archeologické sbírky a sbírky Moravské národopisné družiny, v jejímž čele stáli Wurm a Havelková, tvoří dodnes základ sbírek olomouckého muzea. Zajímá

mavé je, že mezi těmito vzdělanými osobnostmi žádné národnostní spory nepropukaly.

Pomohla jste uchovat také povědomí o další zajímavé osobnosti, a to Mořici Remešovi... Myslíte, že se o něm v Olomouci dnes něco ví?

Zpracovala jsem jeho pozůstalost. Mořic Remeš byl velmi vzdělaný člověk, do Olomouce přišel v osmdesátých letech 19. století jako lékař do zemské nemocnice, ale současně byl i paleontologem, geologem a historikem. Skutečně renesanční osobnost, takový polyhistor, jací už dnes nejsou. Myslím, že se o něm moc neví, byť o něm už vyšla pěkná monografie. Doba polyhistorů ale už není aktuální. Informační trendy vedou svět jiným směrem.

Máte mezi těmito olomouckými osobnostmi svého favorita?

Jednoznačně Vlastu Havelkovou. Žena Jana Havelky a dcera Jindřicha Wankela hrála v olomoucké společnosti důležitou roli. Jako mladé děvče se účastnila archeologických výzkumů v Předmostí u Přerova, v Olomouci pak s Ig-

19. století sešly výjimečné osobnosti

nátem Wurmlem připravovala národopisnou část muzea a společně dali podnět k realizaci Národopisné výstavy československé v roce 1895 v Praze. Nakonec působila jako kustodka sbírek Národopisného muzea v Praze. Byla to úžasná a vzdělaná žena, s množstvím zahraničních odborných kontaktů. A to se stále pohybujeme na přelomu 19. a 20. století! A samozřejmě i Vincenc Prasek, který žil v závěru života v městě, kde já jsem vyrůstala. Jeho práce i osudy byly velmi dramatické. Připravila jsem k vydání jeho paměti, pokračovala jsem v jeho odkazu i tím, že jsem řadu let působila v Matici slezské v Opavě, kterou kdysi spoluzakládala.

Vy jste už ze Slezské univerzity odešla do důchodu, přesto ale nesedíte doma se založenými rukama, jak se říká, ale jste naopak velmi aktivní. Co všechno vlastně podnikáte?

Píšu, podílím se na přípravě různých publikací, pracuji ve Vlastivědném muzejním spolku v Olomouci, pořádám výlety na různá zajímavá místa, kde pak i provázím. Napsala nebo spolupracovala jsem na třiatřiceti knihách a píšu dál. Nebavilo by mě být pasivní. Poslední knihou, na které jsem se podílela, byl lexikon osobností Olomouckého kraje, tam jsem vytvořila přes padesát medailonků.

Když tvoříte medailonky různých historických osobností, pracujete raději v archivech s různými dokumenty, nebo pátráte mezi potomky těch osobností?

To tak asi nejde říct, jsou to různé druhy práce. V archivu se pracuje jinak než při sbírání informací od rodiny. Je pravda, že v některých případech jsem prošla všechny možné archivy, a nenašla téměř žádné informace, a to mě pak přivedlo k příbuzným lidí, o nichž

jsem chtěla psát. Teď jsem třeba do jednoho sborníku psala medailon Herberta Novotného, což byl velmi významný, ale dnes skoro neznámý člověk, který by letos oslavil sto let. Za války zachraňoval židovské děti, bojoval u Tobruku a Dunkerque. Po válce

Vincenc Prasek (1843–1912) a Vlasta Havelková, roz. Wanklová (1857–1939)

se vrátil do Československa a žil v Olomouci. Přestože jsem pana Novotného osobně znala, zpočátku se mi zdálo, že budu mít málo informací k napsání jeho medailonu. Prošla jsem pět archivů a nakonec jsem se obrátila i na jeho rodinu, která mi vyšla velmi vstříc (jeho synem je známý herec a spisovatel Petr Novotný).

Vy znáte osobnosti, o kterých nejspíš většina běžných Olomoučanů nemá ani ponětí. Je takových osobností, na které zapomínáme, více?

Rozhodně ano, žilo tady mnoho zajímavých a inspirujících lidí. Problém je v tom, že umírají pamětníci a ani v archivech nelze najít všechno. Pro zachování paměti by byl potřebný systematický výzkum. Když jsem pracovala v olomouckém muzeu, chodili jsme tzv. do terénu, a shromažďovali informace

a dokumenty, byli více v kontaktu s lidmi, kteří se zabývali minulostí svého kraje, třeba amatérsky.

Můžete nám prozradit, na čem nyní pracujete? Dočkají se čtenáři v dohledné době nějaké vaší nové knihy?

Mám rozepsaných více prací. Ta

hlavní je monografie o osobnosti, kterou připravuji už skoro deset let, prošla jsem nejrůznější archivy a sebrala hodně podkladů. Já totiž zastávám názor, že takové téma má v člověku uzrávat, není nutné napsat to honem, co nejdřív. Tu knihu bych chtěla mít příští rok hotovou, ale zatím nechci prozradit, o kom bude. Napsala jsem nedávno menší práci o Hynku Florýkovi, zakladateli moravského chmelařství. Pak připravuji vlastivědnou knížečku z kraje mých rodičů, a taky mám chuť na návrat do dětství, když se mi podařilo znovu objevit, s pomocí mých přátel ve Vědecké knihovně v Olomouci, knížku o přátelství holčičky a psa, kterou jsem měla v dětství moc ráda. Myslím si, že reedice by nebyla marná.

Michal Foltá

Tipy pro volný čas v Muzeu umění Olomouc

st | 21. 6. | 19.00 hodin

DIVADLO HUDBY

VSTUPNÉ 200 Kč | činohra

R. Vencí – M. Doleželová:

Když se zhasne

Moravské divadlo Olomouc

Drsná předmanželská smlouva a touha po rozvodu se promítnou do života hlavních postav tohoto díla Trevora a Niny. Jsou manželským párem z vyšší newyorské společnosti. On je prominentní gynekolog, ona majitelka a šéfkuchařka vyhlášené italské restaurace. Jejich manželství však nelze pokládat za ideální. Může za to právě předmanželská smlouva, drsnější než pravidla amerického fotbalu: ten z manželů, který podá návrh na rozvod, přijde o veškerý majetek, jenž tak automaticky připadne tomu druhému. Jsou Vá-

noce a Trevor s Ninou pořádají svůj tradiční večírek, který se nečekaně promění v rozvodové bitevní pole.

Délka představení: cca 1 hod.

40 min., bez přestávky

Vstupenky v pokladně Moravského divadla Olomouc nebo na www.moravskedivadlo.cz.

so | 24. 6. | CELÝ DEN

ARCIDIECÉZNÍ MUZEUM

OLOMOUC – DOLNÍ BUČICE –

ROZHOVICE – KUTNÁ HORA

VSTUPNÉ 400 Kč

Vokolkem Kutné Hory

Vojmíra Vokolka a taky Kutnou Horu přiblíží zájemcům celodenní zájezd pořádaný Arcidiecézním muzeem v rámci doprovodného programu výstavy V oplatce jsi všecek tajně.

Kapacita omezená! Rezervace,

informace: Hana Lamatová

lamatova@olmuart.cz

tel.: 585 514 174

po | 26. 6. | 19.00 hodin

DIVADLO HUDBY

VSTUPNÉ 200 Kč | činohra

Woody Allen: Central Park

West | Moravské divadlo Olomouc *Zapomenutý klenot konverzační komedie.* Woody Allen se vrací na prkna Moravského divadla, a to se zvou nejlepší divadelní hrou. Čeká na vás partnerský pětiúhelník, ve kterém se nemohou dlouhou dobu vyznat ani jeho samotní aktéři.

Délka představení: cca 1 hod.

40 min., bez přestávky

Vstupenky v pokladně Moravského divadla Olomouc nebo na www.moravskedivadlo.cz

Prázdniny s Harry Potterem

Od čtvrtka **22. června** až do **15. září** se mohou v oddělení pro děti a mládež **v budově na náměstí Republiky** děti zapojit do prázdninové soutěže k 20. výročí vydání první knihy o Harry Potterovi. Mladý kouzelník připravil čtyři soutěžní úkoly, které budou postupně zveřejňovány jak v knihovně, tak na webu www.kmol.cz. Kouzelnický prázdninový kvíz nabídne i **pobočka Neředín.**

2. setkání hráčů Minecraftu

Pokud chcete probrat s ostatními nadšenci, co se vám na hře Minecraft líbí, s čím si nevíte rady nebo se jen podělit o své zkušenosti, pak v úterý **27. června v 15 hodin** čekáme na **pobočce Brněnská** právě na Vás. Vezměte si svá herní zařízení a zahrajte si multiplayer. Některé vychytávky najdeme v knihách, které máme v knihovně, a vyrobíme si i tzv. bloky.

Přečti, najdi, vyhraj!

V oddělení pro dospělé čtenáře v budově na náměstí Republiky

**Knihovna
města
Olomouce**

se v **období letních prázdnin** může každý zúčastnit soutěže s názvem **Přečti, najdi, vyhraj!** Ve vybraných knihách budou ukryty tematické ilustrace s informací o výhře. Pokud čtenář odpoví správně na kontrolní otázku – tj. prokáže, že knihu opravdu četl, dostane jinou knihu jako dárek.

Putování s pohádkou

Pobočka Jungmannova zve **od 12. července** po celé prázdniny **každou středu od 9:30 do 11 hodin** rodiče či prarodiče s dětmi od 3 do 9 let na **Prázdninové putování s pohádkou.**

Kruhový trénink pro Vaši paměť

Knihovna si pro své čtenáře natchystala letní lekci trénování paměti. Nejenže se na ní dozvíte, jak paměť funguje, ale s pomocí mnoha cvičení se naučíte, jak ji můžete aktivně posilovat, a tak si udržet jasnou mysl i v pokročilém věku. Kurzem Vás **24. čer-**

vence v 15 hodin v budově na náměstí Republiky provede člen České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging Martin Král. Přihlásit se můžete v oddělení pro dospělé čtenáře.

Výstavy

V pobočce Brněnská bude **červenec a srpen** bude patřit fotografiím dokumentujícím běžný den středoškoláka v Zambii. V čem je podobný a v čem se liší od českých studentů? Výstava nazvaná **Příběhy z Masuku** přiblíží realitu života v této exotické zemi. Budovu **na náměstí Republiky** oživují snímky z cest olomouckého amatérského fotografa Petra Skalického. **Pobočka Jungmannova** od **3. července až do konce srpna** představí práce slabozrakého britského malíře a absolventa Královské akademie umění v Londýně Jonathana Huxleye, které vystavujeme ve spolupráci se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR.

Jak se žilo na Horním lánu před třemi a půl tisíci let? Překvapivě dobře

Horní lán je dnes pro velkou většinu Olomoučanů synonymem pro nákupy a obchody. Tato část Olomouce na pomezí čtvrtí Nové Ulice a Slavonína je velkou obchodní zónou. Před několika tisíci lety ale byla také jedním z nejoblíbenějších sídlišť v Olomouci a okolí. Archeologové odsud za posledních dvacet let vyzdvihli ohromné množství archeologických nálezů a především informací.

Horní lán měli naši předkové v oblibě už v mladší době kamenné před sedmi tisíci lety, a zájem o tuto lokalitu trval prakticky bez přerušení až do dob Velkomoravské říše, kdy zde fungovalo veliké a bohatě vybavené pohřebiště.

O všech těchto skutečnostech informovala **Pavλίna Kalábková**, zkušená archeoložka z Univerzity Palackého Olomouc, na přednáškách, které měla v **Klubu seniorů v Peškově ulici**. Na její přednášky bylo v prostorách klubu, který od loňska slouží rovněž jako komunitní centrum, zcela plno. Po přednáškách pak následovala bohatá diskuze. Bylo vidět, že i tak dávná historie míst, kde dnes žijeme, nás zajímá. Co tedy na dvou přednáškách

v klubu Peškova o zajímavých nálezích ze Slavonína či ze sousedních Nemilan zaznělo?

Muži se holili, ženy zdobily a společně bydleli v barevných domech

Na Horním lánu se podle archeologů vystřídalo v průběhu šesti tisíc let asi deset různých kultur. Velmi zajímavé bylo například ob-

logů vystřídalo v průběhu šesti tisíc let asi deset různých kultur. Velmi zajímavé bylo například ob-

Nálezy zde byly skutečně unikátní, protože se podařilo najít i vnitřní vybavu těchto domů, uvedla

Takto vypadalo dle odborných rekonstrukcí obydlí z doby bronzové.

rovské sídliště v polovině druhého tisíciletí před naším letopočtem. Ve střední době bronzové zde spokojeně bydleli lidé tzv. dunajské

na přednášce archeoložka Pavlína Kalábková. Mimochodem, tyto domy byly už velmi kvalitní stavby, stavitelé byli technologicky na výši. Základem byla spolehlivá konstrukce z kmenů, sloupů a trámů včetně složitých krovů, stěny mezi sloupy byly vypletené proutím a zaplněné vypálenou hlinou. „V do-

mech měli lidé například tkalcovský stav, z něj byla dochovaná kamenná závaží, která vypínala osnovu. Našla se keramická pícka i vystavené hotové keramické ná-

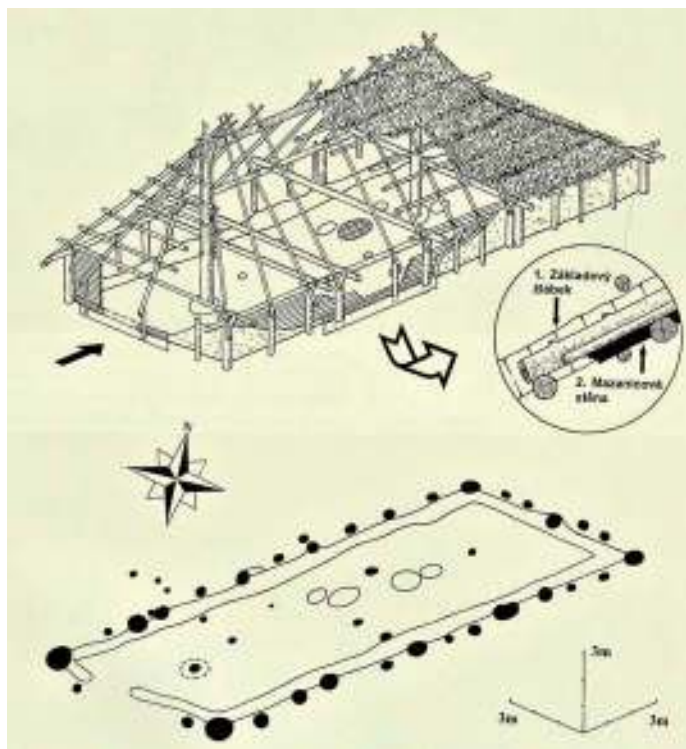
pokračování na straně 16 a 17

Záhadné rondely vyrůstaly po celé Evropě, jeden z nich byl i na území dnešních Nemilan.

mohylové kultury, a evidentně se jim tady nežilo špatně. Archeologové našli výborně zachované stopy po velkých domech z té doby, ve kterých žily celé početné rodiny. „Jednalo se o desítky domů nadzemní sloupové konstrukce.

doby. Ukázalo se, že domy neměly jen holou konstrukci z kmenů, proutí a hlíny, ale byly i ozdobené vypálenými mazanícovými orna-

Rekonstrukce podoby domu ze Slavonína.
Archeologické centrum Olomouc

menty,“ doplnila Pavlína Kalábková s tím, že ony ornamenty, vytvořené z vypálené hlíny, bývaly i barevné - na vykopaných nálezech se části těchto barev dochovaly. „Používali na ně červenou, bílou, popřípadě žlutou barvu, tedy barvy v té době dostupné,“ dodala archeoložka. Na vesnici na Horním lánu tedy musel být v době bronzové docela hezký pohled.

Lidé na sídlišti museli být velmi šikovní a byli mezi nimi specializovaní řemeslníci, kteří vyráběli nejen textil a keramiku, ale například i různé bronzové předměty. Našly se zde kadluby, tedy formy na odlévání bronzových jehlic, břitev a dalších nástrojů. Z toho je tedy zřejmé, že tak, jako se ženy zdobily jehlicemi, zdejší muži zase používali bronzové břitvy na holení. Na sídlišti vznikaly šperky, ale také bronzové dýky a další zbraně.

Bezhlavý bojovník

Překvapením pro archeology byl nález dvou zajímavých hrobů. Na hrobech je zvláštní už to, že se nacházely na sídlišti a nikoliv na odděleném pohřebišti. Překvapivý byl ale i jejich obsah. Hrob muže obsahoval miodary v podobě sekeromlatu a náhrdelníku z jantaru, neobsahoval ale jednu podstatnou věc, a to lebku zemřelého. Byl to tedy pravděpodobně bojovník, jehož lebka musela být z nějakého důvodu pohřbena jinde. Ve druhém hrobě ležela žena se

dvěma zlatými ozdobami ve tvaru spirály, jantarovým náhrdelníkem s velkou perlou uprostřed a bronzovou ozdobnou jehlicí na spínání šatů. „Jantar tady v té době nebyl zas tak běžnou surovinou, nálezy tedy svědčí o tom, že tito lidé museli mít kontakty s Pobaltím,“ uvedla Pavlína Kalábková. Zmíněný sekeromlat uherského typu byl zase dokladem o vztahu obyvatel zdejšího oblíbeného sídliště k jádru dunajské kultury někde na území dnešního Maďarska.

Jak vidno, někdy v době kolem roku 1400 až 1300 před naším letopočtem to na Horním lánu opravdu žilo, a lidé se tady určitě neměli špatně. Víceméně totéž platilo o Horním lánu i v období jiných pravěkých kultur a to až do již zmíněného období velkomoravského. Zkuste si tedy na to někdy vzpomenout, třeba až pojedete z obchodní-

ho centra s plným nákupním vozíkem k zaparkovanému autu.

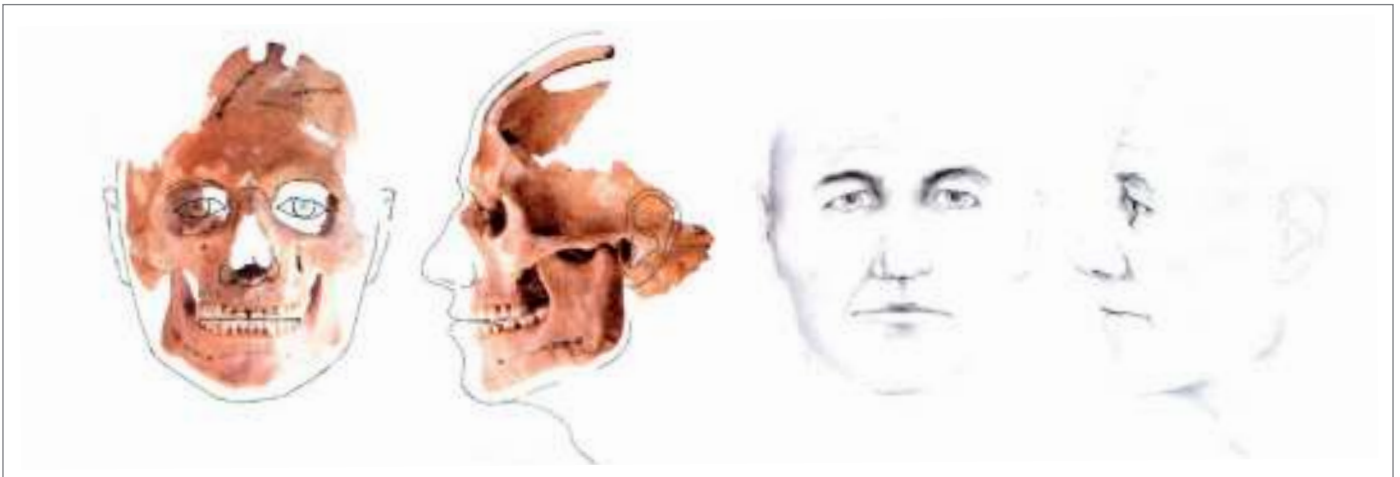
Tajemná kruhová stavba

Poblíž této lokality, v Kožušanské ulici v Nemilanech, našli archeologové jinou, ještě starší zajímavou památku, a to takzvaný rondel. Kruhový útvar, ohrazený příkopem a případně valem a dřevěnou palisádou, byl typickým projevem lidské činnosti v období mladší doby kamenné, tedy neolitu. Ačkoliv jich na území Evropy už bylo nalezeno mnoho, dosud není zcela jasné, k jakým účelům tyto monumentální kruhové stavby sloužily. Mohla to být kultovní místa, stejně jako místa pro shromáždění, obchody či třeba společenské události a hry. Teoreticky mohly mít i obrannou funkci. Určitě se v nich ale nebydlelo, protože uvnitř rondelů nejsou žádné základy dalších staveb. Rondely vznikaly v 5. a 4. tisíciletí před naším letopočtem. Tak či onak, jeden z tajemných rondelů stával i v Nemilanech.

Tvář z Nemilan

Možnosti, jaké skýtá dnešní věda, jsou fascinující. Například díky společné práci archeologů a antropologů se může člověk podívat do tváře předkovi, který třeba v místě našeho bydliště žil před skoro pěti tisíciletími. Rovněž v Nemilanech, v Lidické ulici, byl před časem nalezen hrob s mužskou kostrou. Nebožtík sem byl uložen v období takzvané šňůrové keramiky, tedy někdy ve 3. tisíciletí před naším letopočtem. I když se z kostry nedá poznat, jakou řečí mluvil, odborníci vědí, že tato kultura je spojená s populacemi indoevropského jazykového okruhu, tudíž hovořil řečí příbuznou dnešním indoevropským jazykům. A díky antropologům se můžeme dotýčněmu dokonce podívat do tváře.

A také tento fascinující portrét obyvatele pravěkých Nemilan

Rekonstrukce podoby muže, který žil v Nemilanech ve 3. tisíciletí před naším letopočtem. Repro: Archeologické centrum Olomouc

měli možnost vidět posluchači jedné z přednášek doktorky Kalábkové v komunitním centru v Peškově ulici. Není divu, že tyto přednášky sklidily velký aplaus a probudily zájem přítomných o dávné dějiny.

Michal Foltá

Ilustrace a snímky převzaty z knihy Archeologická zrcadlení, Olomouc 2001 a z archivů Národního památkového ústavu a Archeologického centra Olomouc

Olomouc-Slavonín, Horní lán, mazanice ozdobí stěn domů, středodunajská mohylová kultura, 15.–13. stol. př. n. l.

Slunečnice se zapojila do Českého dne proti rakovině 2017

Do letošního jednadvacátého ročníku veřejné sbírky Český den proti rakovině se zapojil i olomoucký Onko klub Slunečnice. O letošním „kytičkovém“ dnu bylo po ránu pošmourno, ale po poledni sluníčko vykouklo a usmálo se na dobrovolnice i ostatní Olomoučany.

Naše členky však již brzy dopoledne s dobrou náladou vyrazily do ulic Olomouce, Šternberka a dalších obcí. Kytičky prodávaly např. i ve Vojenské nemocnici Olomouc a po předchozí dohodě i ve školách, školkách, na svých současných či bývalých pracovištích. Letos zavítaly i do prostor Fakultní nemocnice, jiných zdravotnických zařízení, chatové oblasti v Hlubočkách u Olomouce či na olomoucké hlavní nádraží. Ostatní se obrátily na příbuzné

a přátele. Na ulicích a náměstích se potkávaly s dalšími dobrovolnicemi z obdobných patientských klubů a center. A žluté kvítky měsíčku lékařského postupně stále častěji „svítily“ na oblečení, kabelkách, batůžcích občanů města.

Podařilo se nám prodat všech 3824 kytiček a příspěvů na sbírku částkou 81 672 korun. Do Českého dne proti rakovině se zapojilo 68 našich členek, řada z nás zaslala i dárcovskou SMS. Nejúspěšnější děvčata, Miluška Šebestová, Darja Lešanovská a Liduška Kleislová, prodala 500, 450 resp. 300 kytiček. Poděkování patří učitelkám tří mateřských škol, které s námi spolupracují již dlouhodobě, od loňska zaměstnancům i klientům Domu seniorů v Tovačově a nově i ZŠ v Hněvotíně.

Získané prostředky přebíraly dvě naše členky v prostorách pošty na Horním náměstí v Olomouci. Kompletovaly je se složenkami a zplnomocněním. V této souvislosti oceňujeme i pomoc České pošty, která vyčlenila jednu pracovníci na přepážce pro naše potřeby. Odměnou pro nás, které jsme se na „kytičkovém dnu“ podílely, je vědomí, že přispíváme k naplnění dlouhodobých cílů sbírky stanovených Ligou proti rakovině. Jsou jimi vytváření podmínek pro zlepšení života těch, kdo rakovinou onemocněli (patříme mezi ně i my, členky Onko klubu Slunečnice Olomouc), podpora výzkumů v této oblasti a prevence nádorových onemocnění.

**Věra Kratochvílová,
Onko klub Slunečnice Olomouc**

Genius pocit – dvě romantické krajiny v jednom dnu

Zveme vás na nenáročný výlet pro skupinu kolegů, přátel, turistů. Během výletu navštívíme galerii v přírodě v Horce nad Moravou, vybudovanou v roce 2014, a také komponovanou krajinu v okolí Nových Zámků a Mladče.

Zážitek z procházky romantickým parkem nám pomůže hlouběji uvažovat o smyslu staveb v galerii Domu přírody Litovelského Pomoraví. Anglický romantický park v Nových Zámkách vystavěli Lichtenštejnové na přelomu 18. a 19. století. Stejní tvůrci mimochodem vytvářeli známější

a rozsáhlejší prostor v Lednicko-Valtickém areálu. Přestože byl park u Nových Zámků drobnější a je také méně zachovalý, každého

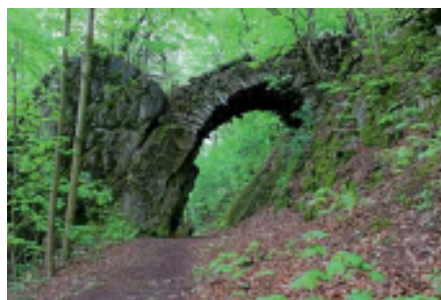
návštěvníka překvapí, s jakou silou romantické stavby dodnes působí. Pro lepší porozumění krajině kompozici a umístění romantických staveb nám poslouží plán objevený ve vídeňském archivu. Zkusíme si představit krajinu, jak o ní přemýšleli krajinní architekti před dvěma sty lety. Krajinu lze totiž vnímat mnoha způsoby a ona sama může být inspirací pro lidskou kreativitu.

V druhé části výletu navštívíme galerii Domu přírody Litovelského Pomoraví vybudovanou v okolí nízkoenergetického domu

Sluňákov v Horce nad Moravou. Na rozlehlém pozemku objevíme malebná zákoutí, netradiční herní prvky a odpočinková posezení a stavby známých výtvarníků – Františka Skály, Miloše Šejna, Miloslava Fekara a Marcela Hubáčka. Objekty v přírodní galerii slouží jako jakási místa setkání a vytváří prostředí pro nevšední zážitky v přírodě.

Při procházce vám budeme vyprávět příběh této galerie a přiblížíme, jak uvažovali její autoři. Upozorníme vás na pozoruhodné detaily a vzpomeneme na historky z výstavby. Budete mít možnost

srovnat práci dnešních výtvarníků a architektů s autory krajinářských parků z období romantismu.

Program trvá obvykle 7 hodin a zahrnuje celkovou trasu 4 kilometry. Cena 250 Kč/os zahrnuje oběd (na menu se domluvíme) a předpokládá vlastní dopravu. Vše můžeme přizpůsobit dle vašich potřeb. Prohlídku přírodní galerie můžete také spojit s jiným doprovodným programem z naší

nabídky. Například prohlídku hospodaření bobří rodiny rybní-

ce v přírodní galerii nebo výlet do královského města Litovel –

Hanáckých Benátek a nebo návštěvu Hanáckého skanzenu Příkazy.

Nabídku najdete na www.slunakov.cz/prohlidky-a-vylety. Podrobnosti a objednávky telefonicky 585 388 206 nebo e-mailem na info@slunakov.cz

Veselice znovu zaplnila pavilon A

Další z řady oblíbených Veselic pro seniory se konala v květnu v pavilonu A olomouckého Výstaviště Flora. K tanci a poslechu hrála skupina Marbo, která dokázala přilákat na taneční parket mnoho párů. Občerstvení zajistila ke spokojenosti všech Restaurace A. Atmosféru dotvořila i vystoupení profesionálních tanečníků a také mažorettek.

(red) Foto: Zdislav Doleček

Při každé veselici je důležité především setkávání...

...a komunikace, vyprávění, povídání a kontakt s přáteli. I to dobré občerstvení k němu patří.

To nejdůležitější při veselici se ale přeci jen odehrává především na tanečním parketu.